

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Факультет туризму та міжнародних комунікацій
Кафедра туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету туризму та міжнародних комунікацій
к.геогр.н., доц. Наталія ГАБЧАК
» _____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТУРИЗМІ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм і рекреація / 1015 Travel, tourism and leisure
Освітня програма	Туризм
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма з курсу навчальної дисципліни «Інноваційні технології в туризмі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань **24 Сфера обслуговування** спеціальності **242 Туризм** освітньої програми **Туризм**.

Розробник:

Мар'яна ПОПИК, к.е.н., доц., доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Завідувач кафедри д.і.н., проф. Роман КОРСАК

Схвалено науково-методичною комісією факультету інформаційних технологій

Протокол № 4 від «26» 01 _____ 2023

Голова науково-методичної комісії д.геогр.н., проф. Ганна МАШКА

© Попик М.М., 2023 р.
© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання:	2	1
аудиторних – 2	Лекції:	
самостійної роботи студента – 4,5	20	12
	Практичні (семінарські):	
	24	
Види підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: письмова	Самостійна робота:	
	76	108

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Становлення інноваційної діяльності в значній мірі визначається розвитком наукомістких високотехнологічних галузей. Підвищення інноваційної активності бізнесу нерозривно пов'язане з появою нових інноваційних компаній. Успішно реалізовані на ринку інноваційні проекти є основою розвитку високих технологій і одним з найефективніших елементів прискорення інноваційних процесів.

З розвитком інформаційних технологій і глобалізації поширюється поняття стартапа у всіх сферах господарювання. Не винятком цього є туристичний бізнес. А пандемія COVID-19 спонукає до пошуку нових інновативних методів обслуговування клієнтів. Поряд з цим, постає питання оцінювання та аналіз ризиків впровадження власного стартап проекту для туристичного бізнесу із застосуванням інноваційних та інформаційних технологій.

Тому магістру з туризму необхідне чітке розуміння того, яким чином розробити інноваційний продукт, покращити інноваційну діяльність чи використовувати сучасні інноваційні технології для розвитку та популяризації туристичного бізнесу.

Метою дисципліни є ознайомлення студентів з: теоретичними основами інноваційних технологій в туризмі; оцінювання та аналізу ризиків впровадження власного інноваційного продукту; застосування нових інформаційних технологій комплектування, просування та продажу турів; формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління міжнародними та вітчизняними підприємствами сфери туризму.

Таким чином, курс «Інноваційні технології в туризмі» є надзвичайно доцільним та актуальним, адже допоможе майбутнім фахівцям з туризму ознайомитися із інноваціями в своїй галузі, навчитися застосовувати їх для збільшення продуктивності роботи підприємства та розвинути креативне мислення для розробки власних інновацій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти такі компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність ставити та успішно розв'язувати на достатньому професійному рівні складні науково-дослідницькі та практичні задачі, узагальнювати практику туризму, прогнозувати напрями їх розвитку, вирішувати професійні проблеми та практичні завдання у сфері туризму як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2 – здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;
- ЗК 10 – здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- ЗК 11 – здатність визначити наявність проблеми, аналізувати та вирішувати її, обґрунтовувати управлінські рішення та забезпечувати їх дієвість.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- ФК 4 – розуміння завдань національної та регіональної туристичної політики, механізмів регулювання туристичної діяльності;
- ФК 5 – здатність використовувати теорію і методи інноваційно- інформаційного розвитку на різних рівнях управління;
- ФК 7 – здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм розвитку туризму;
- ФК 9 – розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків з урахуванням положень соціально-відповідального бізнесу в туризмі;
- ФК 13 – здатність до визначення стратегічних завдань у розвитку туристичного бізнесу;
- ФК 15 – здатність до реалізації проектів у туристичній індустрії.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Туризм», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Когнітивна (пізнавальна) сфера	
Знання передових концепцій, методів науково-дослідної та професійної діяльності на межі предметних областей туризму	ПРН 1
Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в сфері туризму	ПРН 3
Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та прогнозувати напрями розвитку суб'єкта підприємницької діяльності в сфері туризму	ПРН 5
Афективна (емоційна) сфера	
Діяти у полікультурному середовищі	ПРН 11
Психомоторна сфера	
Вміти приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та методів прогнозування	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Інноваційні технології в туризмі»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Когнітивна (пізнавальна) сфера	
Знання сучасних моделей, методів та засобів науково-дослідної та професійної діяльності в контексті міждисциплінарної взаємодії областей туризму	ПРН 1
Здатність використовувати інформаційно-інноваційні методи і технології в контексті сучасного туризму	ПРН 3
Здатність оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, його прогнозування для імплементації інноваційних проєктів для розвитку суб'єктів підприємницької діяльності в сфері туризму	ПРН 5
Афективна (емоційна) сфера	
Адаптуватися у полікультурному середовищі	ПРН 11
Психомоторна сфера	
Вміти приймати обґрунтовані управлінські рішення у слабо структурованих системах, в умовах ризику та невизначеності	ПРН 14

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: командні проекти; практичні роботи; презентація результатів виконаних завдань; екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів

Форми поточного контролю: виконання та захист практичних завдань.

Форма модульного контролю: письмове/тестове оцінювання.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	70	100
7	8	8	7		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	70	100
7	7	8	8		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	1	30	1	30
Модульна контрольна робота	1	70	1	70
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота відбувається або у письмовій формі, або у формі тестування на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ»:

- при письмовій формі наявні 5 описових питань. Правильна та повна відповідь на питання оцінюється в 14 балів. В сумі студент набирає 70 балів;
- при тестуванні студент отримує 20 тестів, що оцінюються по 3,5 бали. В сумі студент, аналогічно набирає 70 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Підсумковий семестровий контроль відбувається або у письмовій формі, або у формі тестування на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» :

- при письмовій формі наявні 5 описових питань. Правильна та повна відповідь на питання оцінюється в 14 балів. В сумі студент набирає 70 балів;
- при тестуванні студент отримує 20 тестів, що оцінюються по 3,5 бали. В сумі студент, аналогічно набирає 70 балів.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні поняття про інноваційні технології та інновації в туризмі

Тема 1. Вступ. Інноваційні технології в туризмі.

Аналіз сучасної ситуації використання інноваційних технологій для підвищення ефективності роботи туристичної індустрії за кордоном і в Україні. Організація науки і науково-технічних досліджень в туризмі. Напрями інноваційної стратегії сталого розвитку в туризмі.

Тема 2. Інноваційні процеси в туризмі.

Державна підтримка і стимулювання Інноваційних процесів. Регулювання інноваційної діяльності у технологічно-розвинених країнах світу. Методи активізації інноваційного процесу. Система державного регулювання інноваційних процесів в Україні.

Тема 3. Інноваційне підприємництво.

Сутність інноваційного підприємництва. Історія, умови і чинники розвитку інноваційних підприємств. Необхідність інноваційного розвитку економіки, тенденції та забезпечення інноваційної активності. Підтримка інноваційного підприємництва в окремих країнах. Закономірності науково-технічного розвитку та їх вплив на бізнес.

Тема 4. Теоретичні основи розвитку стартапів та екосистема стартапів спрямованих на туризм.

Історичні передумови появи стартапів. Визначення поняття «стартап». Відмінності стартап-компанії від традиційного підприємства. Особливості реалізації стартап проектів в туризмі.

Модуль 2. Інноваційні технології та оцінювання інновацій в туризмі

Тема 5. Фази життєвого циклу інноваційних (стартап) проектів в туризмі.

Фази розвитку інноваційних проектів в туризмі. Форми і джерела фінансування інновацій в туризмі. Етапи фінансування інноваційних проектів в туризмі. Інвестиційні раунди. Розвиток і застосування інформаційних технологій в туризмі.

Тема 6. Оцінка ефективності впровадження інноваційних (стартап) проектів в туризмі.

Методи і технології розрахунків за оцінкою ефективності інноваційних проектів в туризмі. Сучасні технічні методи оцінки ефективності розроблених інноваційних проектів в туризмі. Витратний метод (відновний), метод Беркус, метод норми прибутку (метод венчурного капіталу). Метод оцінки потенційної аудиторії за вартістю клієнта. Метод оцінки потенційної аудиторії по прибутковості клієнта. Метод скорингу.

Тема 7. Аналіз ризиків інноваційних (стартап) проектів в туризмі.

Методичний інструментарій ризик менеджменту. Загальна характеристика ризиків інноваційних проектів в туризмі. Організація робіт по оцінці, аналізу та управління ризиками. Експертна та рейтингова оцінка ризиків інноваційних проектів в туризмі. Управління ризиками інноваційних проектів в туризмі.

Тема 8. Оцінювання команд розробників (стартап) проектів в туризмі.

Сучасні методи оцінювання команд розробників інноваційних проектів в туризмі. Управління командами розробників. Експертна та рейтингова оцінка команд розробників.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Модуль 1. Загальні поняття про інноваційні технології та інновації в туризмі												
Тема 1. Вступ. Інноваційні технології в туризмі.	14	2	2			10	16	2				14
Тема 2. Інноваційні процеси в туризмі	15	2	4			9	14	1				13
Тема 3. Інноваційне підприємництво.	14	2	2			10	14	1				13
Тема 4. Теоретичні основи розвитку стартапів та екосистема стартапів спрямованих на туризм.	15	4	2			9	16	2				14
Модульна контрольна робота №1	2		2									
Разом за модулем 1	60	10	12			38	60	6				54
Модуль 2. Інноваційні технології та оцінювання інновацій в туризмі												
Тема 5. Фази життєвого циклу інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	11	2				9	13	1				12
Тема 6. Оцінка ефективності впровадження інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	21	4	6			11	16	2				14
Тема 7. Аналіз ризиків інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	13	2	2			9	16	2				14
Тема 8. Оцінювання команд розробників (стартап) проектів в туризмі.	13	2	2			9	15	1				14
Модульна контрольна робота №2	2		2									
Разом за модулем 2	60	10	12			38	60	6				54
Усього годин	120	20	24			76	120	12				108

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Вступ. Інноваційні технології в туризмі.	2	
2	Інноваційні процеси в туризмі.	4	
3	Інноваційне підприємництво.	2	
4	Теоретичні основи розвитку стартапів та екосистема стартапів спрямованих на туризм.	2	
5	Модульна контрольна робота	2	
6	Оцінка ефективності впровадження інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	6	
7	Аналіз ризиків інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	2	
8	Оцінювання команд розробників (стартап) проектів в туризмі.	2	
9	Модульна контрольна робота	2	
Загальна кількість		24	

5.4. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Вступ. Інноваційні технології в туризмі.	10	14
2.	Інноваційні процеси в туризмі.	9	13
3.	Інноваційне підприємництво.	10	13
4.	Теоретичні основи розвитку стартапів та екосистема стартапів спрямованих на туризм.	9	14
5.	Фази життєвого циклу інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	9	12
6.	Оцінка ефективності впровадження інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	11	14
7.	Аналіз ризиків інноваційних (стартап) проектів в туризмі.	9	14
8.	Оцінювання команд розробників (стартап) проектів в туризмі.	9	14
Разом		76	108

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – офісні додатки, Інтернет-ресурси.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні навчальні джерела

1. Поліщук В.В. Стартап проекти та їх оцінювання: методичне видання. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. – 74 с.
2. Polishchuk V. Evaluation of start-up projects in conditions of risk and uncertainty. – Uzhhorod: Publishing house "FOP Sabov AM", 2021. – 120 p. ISBN 978-617-7798-49-0
3. Методичне видання: Інноваційні технології в готельно-ресторанному бізнесі / [уклад.: В.В. Поліщук]. – Ужгород: УжНУ, 2020. – 57 с.
4. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник. – 2-ге вид., перероб. і доп./ С.М. Ілляшенко – Суми: ВТД «Університетська книга»; К.: Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. – 324с.
5. Василенко В. О. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / В. О. Василенко. – К.: ЦУЛ, Фенікс, 2003. – 440 с.
6. Артеменко О. Інформаційні системи і технології в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі: підручник / О. Артеменко, М. Сукач, Л. Хрущ, М. Скопень, А. Будя. – К.: Ліра-К, 2018. – 764 с.

Додаткові навчальні джерела

1. Бойко М. Г. Організація готельного господарства: підручник / М. Г. Бойко, Л. М. Гопкало. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 494 с.
2. Бубенко П. Т. Регіональні аспекти інноваційного розвитку : [монографія] / П. Т. Бубенко. – Х.: НТУ «ХПІ», 2002. – 316 с.
3. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В. П. Семіноженко. – Х. : Константа, 2006. – 272 с.
4. Изотова М. Инновации в социокультурном сервисе и туризме / М. Изотова, Ю. Матюхина. – М.: Прогресс, 2008. – 244 с.
5. Йохна М. А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. / М. А. Йохна, В. В. Стадник. – К.: Вид.-й центр «Академія», 2005. – с. 25.
6. Кизим Н. А. Оценка и прогнозирование неплатежеспособности предприятий : [монографія] / Н. А.Кизим, И. С. Благун, Ю. С. Копчак. – Х.: ИНЖЭК, 2004. – 144 с.
7. Кокурин Д.И. Инновационная деятельность: [монографія] / Д. И. Кокурин. – М.: Зкзамен, 2001. – 576 с.
8. Макаренко І. П. Національна інноваційна система України: проблеми і принципи побудови / І. П. Макаренко, Н. М. Копка, О. Г. Рогожин, В. І. Кузьменко. – К.: Ін-т проблем національної безпеки, 2007. – 520 с.
9. Сокол Т. Г. Організація обслуговування в готелях і туркомплексах : підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Альтерпрес, 2009. – 447 с.
10. Федулова Л. І. Інноваційна економіка. Підручник / Л. І. Федулова – К.: Либідь, 2006. – 477 с.
11. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації : навч. посіб. А. С. Філіпенко – 3-є вид., перероб. і допов. – К.: Знання України, 2006. – 316 с. – с. 6.
12. Чухрай Н. І. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове і логістичне забезпечення: [монографія] / Н. І. Чухрай. – Л.: Львів, політехніка, 2002. – 262 с.
13. Шутенко Л. Н. Технологические основы формирования и оптимизации жизненного цикла городского жилого фонда (теория, практика, перспективы) / Л. Н. Шутенко – Х.: Майдан, 2002. – 1054 с.
14. Polishchuk V. Model of start-ups assessment under conditions of information uncertainty /M. Malyar, V. Polishchuk, M. Sharkadi, I. Liakh // Eastern European Journal of Enterprise Technologies, Mathematics and cybernetics – applied aspects, 2016. – 3/4 (81). – P. 43-49.
15. Polishchuk V. Fuzzy Method for Evaluating Commercial Projects of Different Origin/ V. Polishchuk// Journal of Automation and Information Sciences. – Begell house, Inc, New York, 2018. – Volume 50, 2018 Issue 5. – P.60-73.
16. Polishchuk V. Technology Improving Safety of Crowdfunding Platforms Functioning in the Context of the Protection of the Start-up Investors in the Financial and Transport Sectors/ V.

- Polishchuk, M. Kelemen, J. Kozuba // The Journal of Air Force Institute of Technology (Journal of KONBiN), 2019. – Vol-ume 49: Issue 1. – P. 313-330.
17. Polishchuk, V.; Kelemen, M.; Gavurová, B.; Varotsos, C.; Andoga, R.; Gera, M.; Christodoulakis, J.; Soušek, R.; Kozuba, J.; Hospodka, J.; Bliš'an, P.; Szabo Jr., S. A Fuzzy Model of Risk Assessment for Environmental Start-up Projects in the Air Transport Sector. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2019, 16, 3573.
  18. Kelemen, M.; Polishchuk, V.; Gavurová, B.; Szabo, S.; Rozenberg, R.; Gera, M.; Kozuba, J.; Hospodka, J.; Andoga, R.; Divoková, A.; Bliš'an, P. Fuzzy Model for Quantitative Assessment of Environmental Start-up Projects in Air Transport. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2019, 16, 3585.
  19. Polishchuk, V.; Kelemen, M.: Information Model of Evaluation and Output Rating of Start-up Projects Development Teams. *CEUR Workshop Proceedings*, vol. 2353 (2019)